

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ÁVÉD JÁKÓ

Munkatársak:

Dr. Mayer Ödön, Balla István és Falu Kornél.

Kiadó: PAPP GYÖRGY

Szerkesztőség Apaffy utca 186. sz.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében.

Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltetnek.

Az iparos oktatás egyik nagy baja.

Lassankint, nagyon lassankint halad előre nálunk az iparos oktatás. Kétségtelenül van haladás, de ez a haladás a 21—22 esztendőhöz mérten nem elégti ki a reményeket, miket ehhez az oktatáshoz fűztünk.

Miért nem elégti ki? Nem elégti ki azért, mert reméltük, hogy mivel majdnem mindenik nagyobb községnek van iparos tanonciskolája és mivel a népoktatásról is azt állítják, hogy erősebb rendszabályokkal a néprétegekre nézve általánosabbá tétetett: 20—25 esztendő multán nem fog egyetlenegy iparos segéd sem akadni, aki írni-olvasni nem tud, de sőt sokan lesznek olyanok is, akik az iparosra nézve égelően szükséges ügyiratokat, könyvvezetést és rajzot kitűnően kezelik. Az eredmény pedig 21 esztendő után az, hogy az iparosoknak és iparossegédeknek közel $\frac{1}{3}$ -ada még semmit sem tud írni-olvasni s az ügykezelést és rajzot sem sokan értik.

Sok minden ok játszik bele, hogy az iparos iskola, így nem tud kellő eredményhez jutni.

A mikor az erdélyi püspök hajdanában körutjat az udvarhelymegyei Oláhfalú felé fordította s ott az egyházfő érkezésekor nem harangoztak, a püspök szavá tette a dolgot, a székelly így felelt: „száz oka van ennek Kegyelmes Uram; először is nincs harangunk.“ A püspök a többi okot természetesen elengedte.

Hát ha mi a székelly atyafi szerint a sok mindenféle ok közül csak azt az egyet hozzuk fel, „hogy az iparos oktatás iránt nem-

csak a tanoncok, nemcsak az iparosok között, de a világlátott és művelt társadalmi osztályok emberei között is nemcsak a közönyösök, de a határozott ellenségek száma is nagy“, úgy véljük, hogy a többi ok felsorolását bátran el lehet nekünk engedni.

Mikor az iparos inasok az iparosok között tekintélyes állást elfoglaló értelmes, iskolázott egyéniségektől hallanak olyan nyilatkozatot, hogy az iparos iskola alá dinamitot kellene rakni; vagy amikor a tanonc mesterének szájából hallja káromolni az iskolát, vagy a mikor a tanonc hallja, hogy miként kicsinylik le az iskola munkáját; avagy amikor a tanonc jóindulatulag könyvet vagy munkát vesz elő, hogy szabad idejét a műhelyben ismereteinek bővítésére fordítsa s a mester kineveti, lekicsinyli, avagy éppen le tiltja ezt a munkát; és a mikor a tanonc azt látja, hogy az iskolába járás pontosságát mesterek, hatóságok és törvények nemcsak semmibe sem veszik, de azt igen gyakran mindennek alája helyezik: ki kívánhatja a serdületlen, műveletlen gyermektől, hogy ítéletében ezek fölé emelkedjék és szorgalmasan tanuljon.

Pedig erre a tanulásra szerfelett nagy szükség lenne, mert a tanoncok $\frac{1}{3}$ részénél több az olyan, aki, mikor az iskolába belép, írni-olvasni semmit sem tud, de a többi is oly gyarlóan ír és olvas, hogy tulajdonképpen az ipariskolában csak az előkészítő osztályokat kellene fenntartani, hogy a tanoncok írni-olvasni jól megtanuljanak.

És hogy minő nagy az iparosok között a lelkiismeretlenség a rajztanítással szembe, azt leg-

főképpen az osztálynaplókbl lehet látni. 30—40 tanuló közül-sokszor 10—15 tanuló hiányzik, mert előbb való az, hogy a tanonc még délelőtt 10 órakor is házi takarításokat végezzen, mint az, hogy a neki szükséges, feltétlenül szükséges, mert izlésfejlesztő rajztanításra menjen. Igaz! hiszen sok cipész, asztalos, csizmadia stb. úgy véli, hogy neki a rajzra s a finomabb izlésre semmi szüksége sincs.

Hát csodálkozzunk-e ezeken a dolgokon? Óh kérem, ez felesleges, a mikor minden erős védekezés dacára is nem egy olyan tanuló kapja meg büntetlenül felszabadítását, aki az ipariskolába öt éven át minden esztendőben, anélkül, hogy idegen helyre ment volna innen el, csak egy-két hónapig jár iskolába s a többi időtazzal a kifogással, hogy mesterétől elment, büntetlenül elblijczeli s amikor az ilyen tanoncok mestereit a hatóságok csak egy pár koronáig büntetik, ha t. i. mentő körülményeket nem találnak.

Vagy pedig amikor olyan mesterségre, minő a kádárság, kömvesség stb. stb. a tanonczszerződést csak 1 azaz egy évre kötik meg, a többi éveket pedig szerződésen kívüli állapotban töltik el s a hatóságok az ilyen szerződéseket elfogadják nemcsak, de a panaszt is elutasítják, hiszen a rendeletek elnézést parancsolnak.

Ne ámitsuk magunkat, zárjuk be az ipariskolát, nem nekünk való intézmény az, mert az a nép, a mely ipart akar magának teremteni s tanonczait, nem a felső népiskolát, vagy a polgáriiskola, a gymnásium és reáliskola IV-ik osztályát végzett növendékek közül sorozza be, hanem olyan tanonczokat vesz fel, kiknek 20%-a soha sem járt iskolába, a többinek legnagyobb része a

TÁRCZA.

Írás és könyv.

Az ember embertársával beszéd által cseréli ki gondolatát. A beszélőképeség, a nyelv értelmi lényiségünknek folyamánya; beszélünk, mert értelmes lények vagyunk. A hol a gondolkozó tehetség megvan, ott útalmódot talál magának, hogy a belső gondolat külső kifejezést nyerjen.

Az ember gondolatát bizonyos, de szabadon választott jel által fejezi ki: hanggal (beszéddel), taglejtéssel. A beszéd lehet szóbeszéd, vagy írásbeszéd. De a szóbeszéd elröppen nyom nélkül. Verba volant. A közszükséglet, az általános vágy, hogy gondolatainkat megörökítsük, vezette rá az emberiséget állandó jelek használatára. E jelek kezdetben a természetből, a körülöttünk levő tárgyakból vették. Például madarat rajzoltak, hogy a madár fogalmát kifejezzék. Ez a képirás, a hieroglif első alakja. A régi vad népek tátovirozása már jelképes, szimbolikus írás. Mint ismeretes dolog a régi egyiptomiak használták először a jelképes írást a piramisokon, obeliszteken és templomok falain.

Napoleonnak egyiptomi hadjárata igen kedvező alkalom volt a tudósokra nézve, hogy ott a helyszínen eszközölt vizsgálódásaikkal az ókor legmiveltebb népének történetét és különböző tudományágakban való jártasságát az újkor számára hozzáférhetővé, közkincsesé

tegyék. Ma ez emlékek a londoni Britischmuzeumban, a párisi Louvrebén, a berlini új muzeumban és Róma különböző muzeumaiban találhatók.

A képirás az asszír ékirásban fejlődött tovább.

Az ékirás ékalakú vonásokból áll, melyek függőlyesen, vízszintesen vagy ferdén egymás mellett állanak.

A Ninive romjaiból kiásott eszerépkönyvtár ily ékirással van írva s mintegy 10,000 drb. égetett agyagtáblából áll, a melyekre rá vannak vésve és be vannak égetve az egyes vonások. Az asszír királyok, elsősorban Assurhaddon király viselt dolgai vannak megörökítve. A kínaiak írása is rovásos írás, de ez úgy látszik függetlenül fejlődött ki úgy az egyiptomi képirástól, mint az asszír ékirástól és már Kr. e. 2650-ben ismeretes. A kínai nyelv elszigetelő, szótagos nyelv lévén, minden egyes szótagra külön jelt használtak.

De mit mondjunk az ősmagyar, vagyis hun rovás írásról, a melyről az utóbbi két év alatt annyit vitatkoztak? Egy régi emlékünkn őrszi: a esikszentmiklósi felirat; ezt is azonban csak könyvekből ismerjük, mert bemetszelték már régen! Egyik az etrusk, másik a szumir íráshoz tartja hasonlónak, de mindannyian abban tévednek, hogy a számróvást a betűróvással összezavarják. Önállóan fejlődött-e ki vagy az ékirás elferdítése lenne? Újabb tanulmány, sok fejtörés lesz még, míg a kérdés teljes megoldásra talál.

Az általunk használt betűírást a görög történetirók után eddig a fénicieieknek tulajdonították. De egy legújabb felfedezett sirkőtábla, melyen Mesának, a Moá-

biták királyának a zsidók ellen viselt háborúja van megörökítve, e felfogást alaposan megezáfolta. Ez a legrégibb írás-émlék és a Kr. előtti kilencedik századból származik, tehát az összes fénicieie emlékeknél régibb. E sirkőtábla szövegéből az egész ábe összeállítható és ehez már a görög ábe is nagyon közel áll. — A római írás a görögből fejlődött ki és háromféle, úgymint: a capitalis, uncialis és cursiv-írás. A capitalis betűk egyenes, merev vonásokból állanak és a római birodalom egész területén s így nálunk Erdélyben is található római feliratos köveken jönnek elő. Az uncialis betűk, kerekded vonásokból állanak és jóval magasabbak, mint a többi betűk; régi oklevelek kezdő betűiben jönnek elő. A cursivbetűket a rómaiak az úgynevezett viasztáblákon — tabulae cereatae — használták; egyik betű a másikba kapaszkodik. Kezdetben familiaris levelezésekben használták, de későbbben fontosabb iratoknál is felfalálható. Ilyen viasztáblákat találtak a verespataki bányákban. Ezek egyike a gyulafehérvári régészeti muzeumban van, a Batthyány-könyvtár tulajdona és Mommsen szerint egy bányaszerződést tartalmaz. A német vagy goth írást a XIII. századtól kezdték a szerzetesek használni. Az uncialis betűk alsó és felső végét kiczifrázták, majd éles törésű szögletekkel ellátták és így jöttek a nagy — maiuscula- és kis — minuscula-betűk divatba.

Az írás anyaga kezdetben kő, égetett eszerép vagy fa volt, míg az egyiptomiak a sásfajú papyrus-növény kérgének belső hánesát használták, amit erre a célra

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

Sirolin
jainál ugymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után

is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantli céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co.

Basel. (Svájcz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

népiskola I—III-ik osztályából kerül elő és ipariskoláját mégsem segíti munkájában, sőt nehezíti azt — nem alkalmas az ipar megteremtésére s az ipariskola sem tud rajta segíteni.

Káros szokások.

Irtá: Kovács Aladár dr.,
az Erzsébet-Sanatorium volt segédorvosa.

Szeged környékén még nem régiben egy veszedelmes népszokás uralkodott, mely az egyiptomi szembelegséget, a trachomát ijesztő mértékben terjesztette el. A lakodalmas háznál tudniillik minden vendég egy tálból vett vízzel megmosta szemeit és a menyasszony tartotta oda a törülközőt. Ha a vendégek közt egy trachomás volt, az utána törülközők közül számosan estek ebbe a pusztító szembajba. Csak erőlyesen keresztültvitt rendeletek, büntetések által sikerült megszüntetni ezt a veszedelmes szokást.

A fölhozott esetben könnyű volt a ragályozás leggyakoribb módjára ráakadni s a betegség terjedésének, a mennyire lehetséges, gátat vetni. Sokkal kevésbbé szembeötlő a tuberkulozis ragályozásának módja, mert a fertőzéstől a betegség kitöréséig hosszabb idő telik el.

Ezért a tuberkulózis fertőzés eseteiben csak több-kevesebb valószínűséggel mutathatunk rá a fertőzés módjaira, de egész határozottsággal csak a legritkább esetekben sikerül azt kikutatni.

Kerülünk kell tehát a lehetőség szerint mindazon módokat, melyek alkalmasak arra, hogy észrevétlenül is terjeszthessék a tuberkulózist.

Alig van nép, melynek kultuszában a tisztelet kifejezésekként a csók ne szerepelne. A mohamedánok hónapokig tartó utat is megtesznek, hogy a szent Kaabakövet megcsókolhassák.

A zsidók a körülhordott bibliát csókolják sorra. Akárhányszor látjuk, hogy az iskolából kitóduló gyermek sereg vetélkedve igyekezik, hogy a tanító kezét sorra megcsókolja. A római Szent Péter templomában Szent Péter ércszobrának nagyujja egészen megkopott az ájtatos zarándokok csókjaitól. Az öröm és bánat gyakori jelképe a csók. És hányszor látjuk, hogy a beteg szülő ágya körül sereglő gyermekeit megcsókolja.

Ez a csak hamarjában felsorolt néhány példa is mutatja, hogy a legkülönbözőbb viszonyok között hány-szor szerepel a csók, pedig szembeötlő, hogy mily terjesztője lehet ez a szokás mindenféle betegségnek.

A nélkül, hogy azzal vádolhatnók magunkat, hogy tulzásba ragadtunk az elővigyázat terén, ajánlhatjuk mindenkinek, hogy a lehetőségig óvakodjék a fertőzés alkalmaitól.

Minthogy a beteg tudó váladéka, a köpet, kiürítéskor a szájon halad át, a nyálát, az ajkak fertőzi s a tüdőbajos emberek fertőző anyaga sem egészen egyforma veszedelmességű, az első követelmény az volna, hogy köhögős egyén ne csókoljon meg olyan tárgyat,

melyet utána mások is megcsókolnak avagy előtte megcsókolnak. A beteg maga is szerezhethet a magánál még rosszabb indulatu betegséget.

Az pedig, hogy köhögős ember családtagjait, gyermekeit szájon csókolgassa, egészen fölösleges és főleg az ártatlan apróságokra nézve végzetes népszokása még egyébként előhaladott századunknak.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár. 1904. november 10.

— **A muzeum.** Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi társulat muzeuma nyitva van minden szombaton délután 3—5 óráig.

— **Személyi hírek.** Dr. Bartók György, erdélyi ref. püspök, a nagyenyedi Prot. Nőegylet működésének ünnepélyes megnyitására Nagyenyeden volt. — Dr. Varró László Nagyenyed város polgármestere, f. hó 8-ikán orvosi tanács folytán hosszabb tartózkodásra Sveiczba utazott, hogy meggyengült egészségét helyreállítsa. — Ugyancsak egészségi okokból Sándor Jenő Nagyenyed I. tanácsosa 20 napi szabadságidőt vett igénybe. — Az első tanácsos szabadságideje tartamára a vármegye alispánja a polgármesteri teendők végzésével Balogh Ferencz főjegyzőt bízta meg.

— **Dr. Mohay Sándor** igazságügyi államtitkár úr, Gyulafehérvár sz. kir. város országgyűlési képviselője nov. 1 és 2-ik napját itthon töltötte. A kegyelet kedves halottjai iránt hozta haza, melyet leróván f. hó 2-án a délelőtti gyorsvonattal Budapestre vissza utazott. Neje a szüret óta máig, mikor e sorokat írjuk, közöttünk tartózkodik. (E sorok mult számunkra készültek, de önhibánkon kívül álló okból mult számunkról lemaradtak.)

— **Lóavató bizottsági becsülők** a vármegye főispánja kinevezte: a gyulafehérvári becsülőbizottsághoz Batta Bertalan, Jónás Gyula és Vadady Gergelyt, állatorvosul Vajda Lajost; elnökké a közgyűlés Novák Ferencz polgármestert választotta meg.

— **Új püspöki főerdész.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök úr a Bálinth Ferencz püspöki főerdész eltávózása által megüresedett püspöki uradalmi főerdésszi állásra Urbán Gyula beszterezébányai m. kir. kinestári erdészt nevezte ki.

— **Ünnepelés a kath. legényegyletben.** Vassárnap este a kath. legényegylet rendes és pártoló tagjai nagy számmal jöttek össze az egyesület helyiségében. Lehetett már előre látni, hogy itt valami nem mindennapi dolog fog történni. Ugy 1/210 óra tájban aztán a tagok az asztalok körül helyet foglaltak, hogy elnökük Rass Károly névnapja alkalmából egy pár pohár bort elfogyasztván, ötlet üdvözölhessék. A köszöntők sorát Ávéd Jákó pártoló tag kezdette meg, kifejtván, hogy a magyar iparnak most eszes, okos, értelmes, sok ismerettel rendelkező iparosokra van szüksége, hogy az egyelet ezt a czélt szolgálja s elnöke, mintha az isteni gondviseléstől kegyelmet kapott volna rá, ezt a czélt nagy

tapintattal, szerencsével és erélylyel szolgálja. Utánna az elnök fejtegette az egyesületben szükséges feladatokat. Beszéltek még Baumann Arnold alelnök, Kárpiss János másodelnök, Papp György, Roska Miklós dr., Székál Ignác pártoló tagok és Martin György legényegyleti rendes tag, a ki az egyleti tagok nevében köszöntötte fel az elnököt. Valahányszor pedig az elnököt köszöntötték, a két Székál, Baumann és Szilágyi-féle négyes mindig tust énekelt.

— **Simonffy Alajos jubileuma.** Simonffy Alajos, a balázsfalvi járás derék főszolgabírája, mult hó 29-ikén töltötte be érdemes szolgálatának tizenötödik évfordulóját. Ez alkalommal tisztársai és barátai szépen sikerült óvációt rendeztek a kiváló tisztviselő tiszteletére. A központból részt vettek az ünneplésen br. Bánffy Kázmér főjegyző, Joksman Ödön és Zalányi Géza aljegyzők. A megjelent vármegyei tisztviselők nevében Csuka Domokos m.-igeti főszolgabíró, a balázsfalvi főszolgabírói hivatal nevében pedig dr. Tókos Géza szolgabíró üdvözölte az ünnepeletet s ezüst szívtartárczát nyújtott át emlékül. A járási körjegyzők tisztelgő küldöttségét Dobolyi Sándor sorostélyi körjegyző vezette s egyszersmind ezüst babékoszorút hozott tisztelete s hálája jeléül. Este 8 órakor kitünően sikerült bankett volt Ungár Gyula vendéglőjében, melyen az első felköszöntőt br. Bánffy Kázmér főjegyző mondotta az ünnepeletre, kit még dr. Garda Kálmán ügyvéd, Enyedi Lajos táblabíró és Lengyel Izidor jegyző is felköszöntöttek. Simonffy Zeyk Dániel főispánra, dr. Tókos Szász József alispánra ittak áldomást, Vármegyénk fő- és alispánja, választókerületünk orsz. képviselője s még igen sokan táviratilag és levélben fejezték ki üdvözlétüket és szerenese kívánataikat, a kikhez lapunk szerkesztősége is szíves készséggel és örömmel s a hazafias érdek öszinte elismerésével csatlakozik.

— **Halálozások.** Deutsch Manó, a helybeli takarékpénztár vezértitkárát és családját súlyos vesztés érte. Nejének anyja özv. Steinhert Zsigmondné, szül. Wolfsahn Czeczilia f. hó 6-án életének 63-ik évében Brasóban meghalt. Az elhunytat két testvére, hat gyermeke, öt veje és egy menyegyzsolja. — A gyulafehérvári korábbi társadalomnak egyik ismert tagja is kisenvedett. Barton Ilka ez. testvére Pisztel Márian nyug. bányafőnök és Dékits Kálmán volt távirda főnök nejének, akik nem nagyon régen költöztek el városunkból. Három testvére, két sógora, egy huga és két kis öcsese siratja.

— **Az O. M. K. E.** Az országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Alsó-fehér, Kisküküllő és Hunyadvármegyei itteni góczpontja megalakulása alkalmából a következő meghívót boesátotta ki fennti vármegye összes kereskedőihez: Van szerenésenk a tisztelt Kartárs Urat értesíteni, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Alsófehér, Kisküküllő és Hunyad vármegyék területére kiterjedő gyulafehérvári kerülete f. évi november hó 20-án d. e. 11 órakor tartja Gyulafehérvárt a vá-

okmány kiállítására egy darab pergamen nem volt elég-séges, selyemczérnával, bélhurral másodikat, harmadikat varrtak hozzá; az összevarrásnál a hiteles helyjegyzője signaturájával megerősítette. Így az Országos Lévéltárban őriznek egy, az egri káptalan által kiadott pergamen oklevelet, amely 10 méter hosszú. Egy birtokrendezésre vonatkozik. De van 30 méter hosszú pergamen is.

A könyvek mostani kiállításnál rendszerint tekintetbe jönnek a díszes alak, széles lapszél, vastag, kemény papíros, a tisztán olvasható és kellő távolságban levő betűk. A minél nagyobb a margó, a könyv annál becsesebb. Ha egy műből kevés példány jelent meg, vagy értékes metszetekkel van ellátva, az nagyon keresett munka s azért drága is. Különösen drágák a híres szerzők munkáinak első kiadása, valamint a franczia amateu-
rök számára készült klasszikusok.

A könyvnek az egykori tulajdonos névaláírása és megjegyzései különös értéket képviselnek. Ha tudjuk, hogy egyik vagy másik könyvünk valamely nevezetes emberé volt s azon annak kezeirását is megtaláljuk, az bizonyos fokig erekljeszámba megy. Ily ereklje a Batthyány-könyv-tárban I. Rákóczy György bibliája, a Rákóczy család ismeretes jelmondatával. — Műizlést kíván a könyv kötése is; mai nap a félbörkötés a divatos. A könyv bekötésénél csak a felső részen vágják meg a lapokat, a többi lapszélek hosszában és alul érintetlenül maradnak, hogy annál nagyobb legyen a margó. Hogy a por alapok közé ne hatoljon, a megvágott részen arany-metszést alkalmaznak.

Hazánkban a könyvszerzés a XVII. században divatos volt, de még nagyobb lendületet vett a XVIII. században a közkönyvtárak alapításával, a midőn főuraink közül többen éppen könyvtárak alapításával örö-

keresztmetszetekben összepréseltek és gyantával vagy enyvvel bevontak. Chinában a pálma leveleit használták. Kr. e. a II. században használták először a kisázsiai görögök az állati bőrt és pedig a borjúk, kecskék, juhok, ántilopák, szamarak bőrét, míg a báránybőrből a finom pergamenum virgineum készült. A pergamen elnevezést Pergamum városától kapta. A papirosat, vagyis a pamutból, rongyból, szalmából készített anyagot a XII. századtól használják. Magyarországon irt legrégibb papirosoklevél 1310-ben május 2-án kelt Pozsonyban. Ebben Gentilis bibornok, a szentszék magyarországi követe Benedek erdélyi püspöknek elrendeli, hogy az Erdélyre kivetett egyházi tilalmak szigorúan megtartassanak és felszólítja a püspököt, hogy hasson oda, hogy László erdélyi vajda a szent koronát Károly királynak szolgál-tassa ki. A M. N. Múzeumban őriztetik.

A könyvnyomtatás tulajdonképpeni első termékei szentképek és játszókártyák voltak, mégpedig 1440 előtt. Ezeket úgy sokszorosították, hogy ezeknek negatív képeit fára metsztették, lámpakorommal bekenték, erre ráfektették a papirosat és kefével lepacsolták. Ezeket ma kefélenyomatoknak nevezzük. Később a képek alá egyes szavakat véstek, majd egész oldalokat. A nyomtatásnak e fajtát a kínaiak már a IV. század óta ismerték. Gutenberg János (Gensfleisch) nyomtatott először könyvet egy primitív szőlőpréssel. Hazánkban az első nyomdát Hess András állította fel 1472-ben Budán. Híres nyomdák voltak Erdélyben: Brassóban (1534), Kolozsvárott (1550), Gyulafehérvárt (1567), Abrudbányán (1569), Szebenben (1575), Szászvároson (1582), Csiksomlyón (1676), Keresden (Küküllőmegye) (1679).

Azon könyveket, melyek 1500-ig jelentek meg: incunabulumoknak, ősnymtatványoknak, az 1500—

1711-ig megjelent műveket pedig régi nyomtatványoknak nevezzük.

Mi a könyvek alakját illeti, a papyrus és pergamen lapokat egy páleza körül tekerték — innen a volumen = tekercs neve, Kr. u. a IV. századtól már füzetek, fasciculusok, tomusok. A codex elnevezése a caudex szótól származik, ami köteget jelent. Az összefűzött leveleket, könyvet drága szövetekbe takarták és fatokban helyezték el.

A könyveket nem állították az élére, hanem lapján nyugtatták, lefektették. Nagy gondot fordítottak a könyvek kötésére; bársony, selyem, pirosbőr igen divatos volt; sarkait zománcozott dísszel vették körül és csatokkal látták el. A ritkább, drágább könyveket a padhoz, vagy asztalhoz lánczczal lekötötték, hogy az eltulajdonítás ellen biztosítsák. Ily lánczos könyv 38 darab van a Batthyány-könyvtárban. A könyv alakja kezdetben ívrét, folió volt. A szerző vagy egyáltalában elhallgatja nevét, vagy csak a sarkiratban, a colophonban nevezi meg magát. A kezdobetűk, inieziálék helye a nyomtatott könyvekben üresen maradt, azt az úgynevezett rubrikátor töltötte ki. A kéziratok szélei, sőt az oszlopok között igen dús színezésű levéltüske — vagy arabeszk-díszítések találhatók.

Hazánkban a legrégibb kéziratos könyv a Batthyányi könyvtárban őriztetik. Ez a Codex Aureus. Ivrtű hártya kézirat, két oszlopos, unciális arany betűkkel, az oszlopokat fényes díszkeretek foglalják be. Kiállítására pazar fényről és fejlett műizlésről tanuskodik, különösen becsét képezik a naptári részben levő gyönyörű capitelo-
k és két díszlap. Tartalmazza Szent Máté és Szent Márk evangéliumát a latin vulgata szerint.

A papyrus hancsai keskenyek voltak, a pergamen a szükséghez képest elég hosszú és széles. Ha valamely

rosháza nagytermében alakuló gyűlését, amelyre a t. Kartárs Urat ezennel meghívjuk. Felette kívánatos, hogy ezen a gyűlésen városunk és vidékünk kereskedői minél nagyobb számban vegyenek részt. Ha szükség van arra és ebben bizonyára nincs kétség közöttünk, hogy a magyar kereskedőosztálynak legyen egy hatalmas, döntő sullyal bíró országos érdekképviselője, egy alakulandó területünk kereskedősége érzi ennek legégetőbb szükségét, amely meggyőződését a gyulafehérvári alakuló gyűlésen való tömeges részvétele után jelentős egyöntetiséggel, impozáns formában kell kifejezésre juttatnia. A gyűlésen jelsznek az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vezérfőfőfői is és ki fogják fejteni az egyesülés programját. Kartársak! Jöjjetek el teljes számban; tüntessetek az összetartással, a kartársi szolidaritással, mert csak az ebben rejlő nagy erő adhat súlyt a kereskedők azon nagy mozgalmának, amely az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülésben összpontosul s amely a magyar kereskedelem erkölcsi súlyának emelését és boldogulásának megkönnyítését tűzte ki célul maga elé.

Mint értesülünk, az itteni szervező bizottság már napok óta megfeszített szorgalommal fáradozik a megalakulás sikereért; minden oldalról nagy érdeklődés mutatkozik s a megalakuló közgyűlést követő banketre már sokan előjegyezve vannak.

— **Adakozás.** A mult számunkban említett szegény beteg özvegy részére még a következő adományok folytak be: Staknoh B., Kahen N., Kalinus S., Donner S., Frichter J., Körner M., Öhlgieser J., Tonner J. cserneveci borkereskedők, Grosz Lipót utazó Bécsből, Weinberger Sándor utazó Bpestről 1—1 koronát. Mv. Glück Johanna 6 koronát. — Az adakozások folytatását szívesen közöljük.

— **Erdélyi Oltáregyesületi Lap.** Ezen kitűnően és nagy gonddal szerkesztett lapból megjelent a II. évf. 3-ik száma, melynek tartalma a következő: Dr. Prohászka: A szt. miséről. — A kolozsvári Szent-Mihály templom (képpel). — Abból a harmincz évből. — Oktatás az elmékedő imáról. — A papság szükségességéről és méltóságáról. — Az egyházi ruhák készítéséről. — Gyöngyök az Oltáriszentség életéből. — Krisztus urunk a legmélt. Oltáriszentségben jelen van. — Virágok az oltáron. — Derűs, új világ. — A mai társadalom. — Egyesületeink életéből. — Egy kedves levél. — Eucharisztikus összejövetel Torján. — Különfélék. — Egyszerkesztői üzenetben e lapról e szavakat olvastuk: „ha ugyan lesz még jövő szám!” Én Istenem, hát lehetséges legyen az, hogy a „Kath. Kör”, a „Kath. Legényegylet”, az „Oltáregyesület” stb. fennállásának korában azaz a kath. érület hatalmasabb liktetése idejében egy ilyen olcsó és mégis hasznos és jó, kitűnően szerkesztett, szépen kiállított és házagpótló lap beszünjön. Hát ez kérem a katolikus világnak szegényére válnék. Nem is hisszük, hogy bekövetkezzék. Az egyházmegyei sajtónak nem szabad ezt megengedni.

kitették meg neveiket. Így Eszterházy Károly gróf, egri püspök 1781-ben Egerben, Batthyány Ignác gróf püspök 1797-ben Gyulafehérvárt, Teleky Samu gróf 1798-ban Marosvásárhelyt, Bruckenthal Sámuel gróf Nagyszebenben, Széchenyi Ferencz gróf 1802-ben a M. Nemzeti Múzeum könyvtárát alapítja. Főuri hölgyeink közül árva gróf Bethlen Katának, gróf Teleky József özvegyének, Wesselényi Istvánnának, báró Dániel Polyxénának és gróf Gyulay Katának voltak jelentékenyebb gyűjteményei.

Mátyás híres könyvtára a „Corvina” nem annyira tudósok számára készült, bárha a humanisták nagyra becsülték, mint inkább érdekelte a műértőt. A klasszikusok munkái már össze voltak gyűjtve az olasz könyvtárakban és ezek sokszorosításai kerültek jobbadán a Corvinába. Mátyás király fényesnek szerette látni a könyveit, e célra semmi költségtől nem riadt vissza és tényleg a corvinák a könyvdíszítés remekei.

Azok, a melyek rendeletre készültek, rendesen Mátyás czimerével, a gyűrűs hollóval vannak ellátva, de azért tévednénk, ha azt gondolnók, hogy csak azon könyvek tartoztak a Corvinába, a melyek a hollós czimmerrel vannak megjelölve. Ilyen eddigelé csak 120 drb. ismeretes, Mátyás király könyvtára azonban több mint 10,000 drb. kötetből állott.

A könyv az emberi művelődés eszköze. Az általános műveltség a könyv révén terjedt a föld legrejtettebb zugába. A könyvszeretet finom, művelt lelkületre vall. A könyv jóbarát és hű kísérő az élet viharai között; a ki a könyvet szereti, az sohasem unatkozik. („Közművelődés.”)

K. P. dr.

— **A szőlősgazdák figyelmébe.** A földművelésügyi m. kir. miniszter vármegyénk szőlőbirtokosainak tudomására adja, hogy mintán Alsó-Fehér vármegye területén a szőlővesszők ki- és beszállítása meg van engedve, hivatalos filloxéra-vizsgálatot és zárlatot nem tart többé szükségesnek. Azért is, a ki gyanus tőkéket lát szőlőjében, küldje be tájékozás végett a nagyenyedi vinczellér-iskolának.

— **Utcák elnevezése.** Mintegy 18 újabb keletű utcája volt városunknak, melyek az újabb folyamatra hozott házszámolás miatt elnevezésre szorultak. Az a bizottság, melyet a város közgyűlése a rendezés körül felmerülő teendők ajánlására kiküldött f. hó 7-én tartotta meg ülését s a következő határozatokat ajánlja a közgyűlésnek elfogadásra: 1., Hogy a város, az eddigi 8 kerület helyett 7 kerületre osztassék fel és pedig úgy hogy a mostani első és második kerület, első kerületté alakitassék. 2. A házak utcánként legyenek számozva, az utcák egyik oldalára páros, másikkra páratlan számok jöjjenek. 3. 10 utcának, melyeknek eddig nevök nem volt, a bizottság neveket adott.

— **Hírek az O. M. K. E.-ből.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Kolozsvári kerületi elnöksége köz tudomásra hozza: miszerint az O. M. K. E. Budapesten V. Széchenyi utca 1. szám alatt székelő ügyvivő igazgatósága 1904. évi szeptember hó 25-én megtartott ülésén elhatározta, hogy a központi iroda az Egyesülés összes tagjainak felvilágosítást ad először a magyarországi bejegyzett cégekről, másodsor mindenemű közigazgatási adó- és illetékügyekben. Ez utóbbiak tekintetében a központi iroda tevékenysége felvilágosítás megadására szorítkozik, míg az egyes esetekben való közbenjárás az Egyesülés céljához képest csak akkor foglalhat helyet, ha az illető esetben valamely közérdekű sérelem merülne fel. A felvilágosítások díjtalanok, csupán a válasz bélyeg melléklendő. A közigazgatási adó- és illetékügyekben a tevékenység máris megkezdődött. A cégekre vonatkozó adatoknak hiteles összeállítását az igazgatóság megkezdette és november hó közepén már abban a helyzetben lesz, hogy a kívánt felvilágosításokat megadhatja.

— **Phylloxerazárlat.** Alsó-Fehér vármegye alvinczi járásába tartozó Henningfalva község szőlőiben a phylloxera jelenléte megállapítván, nevezett község határai a földművelésügyi miniszter rendeletével zár alá helyeztettek.

— **Jegyzési sulyegység.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a budapesti áru és értéktőzsde tanácsa a gabonának jegyzési sulyegységét 1905. évi január 1-től kezdődő hatálylyal 50 kgr-ról 100 kgr-ra változtatta meg. Kolozsvár 1904. november 2.

— **Eladó városi fatermés.** Gyulafehérvár sz. kir. város tulajdonát képező városi erdőben az 1904. évi rendes vágás téren a fatermés eladandó. Felhívának mindazok, a kik a jelzett fatermést megvenni szándékoznak, hogy zárt ajánlataikat a városi közpénztárhoz november hó 12-ig nyujtsák be. Az ajánlatok lepecsételt borítékban nyujtandók be. Az ajánlatok melléklendő bántpénz 600 korona készpénzben vagy értékpapírokban, mely összeg külön letétbe helyezendő a lepecsételt ajánlaton kívül a közpénztárnál átadandó. Az 1904. évi vágás-tér 28 hold területen lévő fatermés 5600 korona becsértékű. Az ajánlatban holdanként megjelölendő az összeg számmal és betűvel s annak alapján az egész felajánlandó összeg. A feltételek a hivatalos órák alatt a városi iktató hivatalnál megtekinthetők. Gyulafehérvár sz. kir. város polgármesterétől, 1904. évi október hó 27 napján. Novák polgármester.

— **A Zoltán-féle csukamájolaj tápereje** igen nagy s mivel egy tápszer sem emészthető oly könnyen, mint ez, s kellemetlen szaga, ize nincsen, azért ez fölébe helyezendő minden másnak. Üvegje 2 korona Zoltán Béla gyógyszerésznél, Budapesten s a helybeli gyógyszerárakban.

— **Hadmentességi díj kiróvás.** Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhirrre tételik, hogy az 1904. évi hadmentességi díj kivetési lajstrom 8 napi közszemlére kitétetett a városi adóhivatalnál a végéből, hogy a kivetés ellen netán teendő felebbezések a törvényes határidőn belül érdekeltek által benyujthatók. Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsa, 1904. évi november hó 6-án. Novák, polgármester.

— **Féláru vasuti jegyek.** A féláru vasuti jegy váltására jogosító arczképes évi igazolványok az 1905. évre idejekorán leendő érvényesíthetése végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrassy-ut 73—75. sz.) november hó 10-étől legkésőbb december hó 31-éig beküldendők, azok az igényjogosultak pedig, akiknek ily igazolványok még nics, de az 1905. évre vál-

tani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időközben kérelmezhetik. Akik az arczképes igazolványt meg nem szerzik vagy az iránt elkésve folyamodnak, a rendszeresített utazási kedvezményre való igényt az 1905. év folyamára úgy magukra, mint családtagjaira nézve elvesztik. A nyugdíjasok a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségű és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivaltalt nem viseltek folyamodványaikon igazolni tartoznak.

— **Az osztálysorsjáték játékterve.** A magy. kir. szab. osztálysorsjáték hivatalos játéktervét, a melyből az világlik ki, hogy összesen száztizezer sorsjegy közt 14.459,000 koronát sorsolnak ki, a nagyközönség bizonyára ismeri. Tudja ugyan róla azt, hogy a világ valamennyi osztálysorsjáték-terve közt a legjobb, de mégis csupán csak nagy számsort lát benne. Hanem az élet elevenségét vitték a sorsjátékba azok az adatok, a melyeket nemrég egyes főnyeremények nyerőiről megtudunk sikerült, s a melyeket akkor közöltünk is. Egész sor ember: iparos, hivatalnok, kereskedő, gazda, önálló és alkalmazott vonult el előttünk, a kik hol egy-egy nyolezad, hol egy-egy negyed sorsjeggyel vagyonra tettek szert. Ők az eleven bizonyítékai és hirdetői annak, hogy a magy. kir. szab. osztálysorsjáték játékterve megfelel világszerte elterjedt kitűnő hírének.

— **Fegyveradó.** Gyulafehérvár sz. kir. várostanácsa részéről ezennel közhirrre tételik, hogy az 1904. évi fegyver adó kivetési lajstrom 8 napi közszemlére kitétetett a városi adóhivatal helyiségében a végéből, hogy azokat érdekeltek betekinthessék és a kiróvás ellen netán teendő felebbezésüket a kir. pénzügyigazgatósághoz benyujthassák. Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsa, 1904. évi november 6-án.

— **Az élelmi czikkek drágulásához.** Majdnem minden élelmi czikk árának emelkedése arra kényszeríti háziasszonyainkat, hogy újabb megtakarításokról gondoskodjanak. Ez alkalmából arra emlékeztetünk, a mire gyakrabban utaltunk, hogy a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé használatával nagy megtakarítás érhető el. Sok esetben a bakkávé teljesen nélkülözhető, s így nem egy többlet kiadásért kárpótlást nyerhetünk. Előítélettől mentes háziasszonyok különben is már régen „tisztá” Kathreiner-kávét adnak az asztalra, s amint a tapasztalat tanítja, a ki egyszer már megszokta, nem akarja többé nélkülözni. Erősen elkészülve a „Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé” ízében igen kellemes, s különösen gyermekeknek tápdús és vérképző. E mellett az étvágygerjesztő kávészin eléréséhez sokkal kevesebb tej is szükséges, mintha az erősen színező kávépótlékokat használjuk; tehát itt is van megtakarítás. Mind ezeket az előnyeket természetesen csak a „valódi” Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé nyujtja. Hangsúlyozzuk ezért a bevásárlásnál a Kathreiner nevet és kérjük az eredeti csomagokat Kneipp páter arczképével, és ne fogadjunk el nyitva mérlegelt egyszerűen pörkölt termékeket vagy másképen csomagolt litvány utánzatokat.

— **A Horgony-Pain-Expeller** (Richter-féle Liniment. Caps. comp.) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 35 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, esúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Pain-Expeller való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszser jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Pain-Expellert, vagy Richter-féle Horgony-Linimentet kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

— **Az elmaradt amerikai utazás.** Alig egy pár hete történt, hogy egy felvidéki munkás-család a nagy nyomor és munkahiány miatt el akarta hagyni hazánkat. Csekély vagyonkájukat pénzzé tették és Fiuméban hajóra szállottak. Csak legényfiuk maradt itthon, mert még katonaköteles volt. De ez is elhatározta, hogy ha az új világban kedvez szülőinek a szerencse, ő is kivándorol az új hazába. A hajóstársaság első állomásán, Palermóban, a kivándorló hajó fedélzetén a kikötés első pillanatában két rendőr kereste fel a mi emberünket és tolmács segítségével megértették vele, hogy egyelőre nem utazhatik tovább se ő, se a családja. A szegény ember kétségbeesve rimázkodott és izgatottan kérdezte: „Hát miért akarnak letartoztatni, mikor semmit sem vétettem?” Csak hosszas magyarázatok utáni sikerült vele megértetni, egy a rendőrséghez érkezett sürgöny alapján, hogy magyarországi fia kéri, ne utazna tovább, mert a nála megőrzésre hagyott osztálysorsjegye,

melyet Török A. és társa bankházában Budapest, Teréz-körut 46 sz. alatt vásárolt, megnyerte a legnagyobb fönyereményt. Természetes, hogy ilyen örömteljes meglepetés után sietve visszautazott falujába és eszeágába se jutott Amerikába kivándorolni.

— **Az influenza** feltünésekor — körülbelül 10 év előtt — divatbetegségnek látszott és nevettek rajta. Idővel azonban ezt a kéretlen vendéget alattomos és veszélyesnek kellett megismernünk. Veszélyes különösen ama utóbajok végett, melyekkel jár. Ezen utóbajok legroszabika a légutak és légzőszervek tartós hurutja, mely gyakran súlyos tüdőbajjává fejlődik. Ajánlatos tehát minden hurutnál, mely az influenzából fejlődik, oly szert használni, mely minden hátrányos következményeknek elejét veszi. Ilyenmü kiváló szer a „Sirolin“, kellemes ízű, jól emészthető és jótékony hatású syrup, melynek alapelemei Thiocol és naranchéj-syrup. Ezen kitűnő gyógypræparatum minden hurutnál fényesen beválik, mert a legrövidebb idő alatt megszünteti s így nem eléggé ajánlható.

— **Az alsóbb rendű katolikus papok hagyatéka.** Az igazságügyminiszter és a vallás- és közoktatásügyi miniszter ez év június 19-én együttes rendeletet boesátott ki a végrendelet nélkül elhalt alsóbb rendű katolikus papok hagyatéka tárgyában. E rendelet az örökösödési eljárásról szóló 1894. évi XVI. tcz.-en alapul és a papi hagyatékokra vonatkozó anyagi jogszabályokat érintetlenül hagyva, szabályozza a végrendelet nélkül elhalt alsóbb rendű papok hagyatékának felosztásánál követendő eljárást. Dr. Várady L. Árpád püspök kultuszminiszteri osztálytanácsos nagy szolgálatot tett az érdekelt papságnak, midőn ezt a rendeletet, a benne hivatkozott törvényszakaszok és rendeletek közlésével — melyek az anyagi jogot is felölelik — bővítve közreboesátotta. A szép kiállítású füzet, mely a papokon kívül a jogászközönségnek is nélkülözhetetlen forrásmű, a Szent-István-Társulatnál kapható 80 fillérért.

— **Pályázati hirdetmények.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához a következők érkeztek: M. kir. államép. hivatal Kolozsvár: kolozsvári ipari szakiskola souterrainjének szárazzá tételére XII. 21. és Torda: mezőnagyesani áll. iskola felépítésére XI/26. M. á. v. igazgatóság: üres hordók eladására XI/22; üzletvezető Arad: pályafentartási fák szállítására XI/24.; Zágráb: pályafentartási fák és halma esizma szállítására XI/15. Budapest-jobb part: faggyu, gyertya, szappan stb. szükségletre II/612., ólomzár, zsineg, acelpánt és szeg szállításra XII/6. Cs. és kir. katonai élelmezési raktár Nagyszében: kenyér és zab biztosítására. Ezen hirdetmények a kamara irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

IRODALOM.

* **Felhívás és kérelem katolikus magánkiadókhoz.** Azon régen érzett szükség, hogy kath. népis-koláink ifjusági könyvtárral láttassanak el, már régebben is arra indította alulirott könyvkiadóhivatalt, hogy ezen ezelből — katolikus szakférfiak bírálata alapján — jegyzéket állítson össze. Hogy ezen jegyzék minél tökéletesebb legyen, azon kérelemmel fordulunk mindazokhoz, kiknek magánkiadásában a katolikus népiskoláknak megfelelő katolikus irányu ifjusági iratok jelentek meg, sziveskedjenek ezekből egy-egy példányt megbíráltatás és esetleges felvétel végett hozzánk beküldeni. Megjegyezzük, hogy csak olyan kiadványból kérünk egyet-egyet beküldeni, melyből még elegendő számú példányval rendelkezik, vagy ha csak kisebb készlet van, hajlandó felvétel esetén új kiadásról gondoskodni. Ez azért szükséges, hogy tekintettel a kath. népiskolák nagy számára, azon helyzetben legyünk, miszerint a beérkezendő megrendeléseknek eleget is tehessünk.

* **Egger Agoston ájtatossági és imakönyvei.** Két jeles könyvvel gazdagította a Szent-István-Társulat a magyar katolikus ájtatossági művek tárá. Ezek Egger Agoston st.-galleni püspök: A keresztény apa és A keresztény anya című művei imakönyvvel. Mind a kettőt egy szatmármegyei áldozópap fordította. A könyvnek teljes czime: A keresztény apa modern társadalmunkban, gondolatok keresztény apák számára, imádságoskönyvvel. A másiké: A keresztény anya, jóakaró tanácsok keresztény anyák és az érettebb nő ifjuság számára, imádságoskönyvvel. A keresztény anyát a család középpontjába helyezi, mint a nap van a naprendszer középpontján. Minden házbélit ő fűz együvé; nélküle a ház megbomlott óra, vérkeringés nélküli test. A mit szent Agoston saját édesanyjáról mondott, száz más anyára ráillik: „Mindazt, a mim van, anyámnak köszönhetem; nemcsak világra szült, hanem lelkemnek életét is ő adta nekem“. A könyv három részre oszlik. Az első részben önismeretre oktatja a nőt és előadja

azokat az elveket, melyekkel erényes életre nevelheti magát. A második rész a keresztény anya kötelességét adja elő, melyeket mint vallásos nőnek, a család nevelőjének, hitvesnek követnie kell. A harmadik rész az ájtatossági gyakorlatokat foglalja magában. Olvasmánynak, lelki gyakorlatnak is igen hasznos, szép, fülemelő ez a rész, melybe bele vannak szöve a különböző ünnepi szakokhoz mondandó imádságok, litániák, a szent rózsafüzér. A könyvet szent Anna képe díszíti, A keresztény apa czimlapján szent József képe ékeskedik. Az első rész oktatást ad az apa kötelességeiről, a házassági szentségének tiszteltben tartásáról, az erényes családi viszony ápolásáról, a gyermekek nevelésében való kötelességekről, a férfiúi erények gyakorlásáról, a polgári kötelességek miként való teljesítéséről, öszhangban Isten akaratával, a keresztény Anyaszentegyház tanításával. A második rész az imákat és áhitatos elmélkedéseket foglalja magában. A két imakönyv ára attól függ, hogy milyen a kötésük: 2—4 korona és följebb. Megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

* **Vadásznaplár 1905. évre.** I. évfolyam. A vadászat iránt érdeklődők örömmel veszik tudomásul — ezen rendkívül hasznos, igazán hézagpótló és gyakorlati használhatóságánál fogva minden vadász nélkülözhetetlen kis kézikönyvének — megjelenését. A mű összeállítás és annak könnyed kezelhetősége hazai vadászkunk egyik legelismertebbjét, Remetei Kövály Jánost dicséri. Beosztásánál fogva egyedül álló a maga nemében, látszik, hogy a szerző adatait nem theoretikus fejtegetésekből, hanem a gyakorlati vadászatból merítette! Az év minden hónapjára külön van hasznos utasítás, illetve útmutatás a vadászat helyes gyakorlására, pontos utasítás a töltények készítésére, kitűnően szerkesztett lövegjegyzék jegyzetekkel. A vadászati törvénynek egész terjedelmében való beiktatása, nemkülömben a csinos és tetszetős kiállítás is a művet rendkívül értékesé teszi! Megjelent Budapesten Ifj. Nagel Ottó kiadásában, Múzeum-körút 2. Ára: csinos vászonkötésben 1 kor. 60 fillér.

* „A kert“ kéthetenként megjelenő kertészeti szaklap november 1-i száma a következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. P.: A kárdi betelelése. Zádor Gyula: A burgonya szedése és elvevése Gyümölcsészet. Zelles Aladár: Barack-kultúránk. XI. Uhlárik Sándor: Őszi gyümölcsfaültetés. Díszkertészet. Méhészet. Binder: Lehet-e télen nagyobb távolságokra veszély nélkül méheket szállítani? Közelről és távolról. Magyar Gyula: Jelentések a londoni Hollandhouse Flover-Show-ról. III. Tárca. Gyarmati Lenke: Hulló levelek. Élősdiek. Tétényi: Oltási kísérletek a Nectria ditissima Tul. gombával. Gyümölcsöskert-tulajdonosok figyelmébe Irodalom: Hírek: Világsemlé. Apró szakközlemények. Mit űzen a szerkesztőség? A házi tűzhely körül. Színes műmelléklet. Fametszetek. „A kert“ előfizetési díja egész évre 10 korona, félévre 5 korona. Az év minden szakában elő lehet fizetni a kiadóhivatalban: Budapest, VII. kerület, Rottenbiller-utca 33.

Nyílttér.

Báli-selyem 66 krtól méterenként utolsó divat. Portomentesen és **fizetve** házhoz szállítva. Dus mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyemgyár Zürich.

Gyulafehérvár és vidékén
osztálysorsjegyek

Török A. és Tsa

legnagyobb és kiválóan
szerencsés bankházából

Bpest, VI., Teréz-körut 46/a.

kizárólag nálam kaphatók.

Az I. osztály f. é. november 24. és 25-én.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

1/1 sorsjegy	1/2 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/8 sorsjegy
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1,50 kor.

Kiváló tisztelettel

Id. DUDUCZ PÉTER
Gyulafehérvár.

Sz. 786—1904.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászsebesi kir. járásbírósnak 1901. évi Sp. 8713. számú végzése következtében dr. Grasser Károly szászsebesi ügyvéd által képviselt Szászsebesi takarékpénztár javára kútfalvi Nisztor Vaszilie Ignescu társai ellen 520 kor. s jár. erejéig 1901. évi szeptember hó 12-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1136 koronára becsült következő ingóságok u. m. ökrök, buza, széna, szalma, szekér, hordó stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1904. évi V. 919/3 számú végzése folytán 520 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi október hó 29 napjától járó 8% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 142 kor. 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kútfalván leendő eszközlésére **1904. évi november hó 29-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tcz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyfehérvárt, 1904. évi november hó 15-ik napján.

Papp Károly kir. bír. végrehajtó.

Sz. 8048—1904. telekkönyvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Gál Béla ügyvéd által képviselt Fuchs Nándor gyulafehérvári lakos végrehajtónak Csernusák Johanna szül. Cservény hagyatéka képv. Filip György gyulafehérvári ügyvéd által végrehajtást szenvedő ellen 192 korona 28 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az alvinczi 80 számú telekjegyzőkönyvben A + 4, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14. rsz., az alvinczi 1883. sz. tjkvben A + 1. rendsz., az alvinczi 1565. számú telekjegyzőkönyvben A + 2, 3. rendszám alatti ingatlanok összesen 2626 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1904. évi december hó 3-ik** napján d. e. 9. órakor Alvincz községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban avagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881 LX. t.-cz. 170. §-értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Gyulafehérvárt 1904. évi szept. hó 28-ik napján.

A kivonat hiteleségét igazolja.

Bohuczky János kir. telekvi kiadó.

Sz. 9147—1904. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mendel Manó gyulafehérvári lakos végrehajtónak Gábor Nekifor, Gábor Nikodim, Csinyeves Anisia oláhherpei lakosok végrehajtást szenvedő ellen 80 kor. 85 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az a-o-herpei 116. sz. telekjegyzőkönyvben A + 1, 2. rsz., a 232. számú tjkvben A + 3, 5, 6. rendszámú ingatlanok összesen 628 kor. becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1904. évi december hó 12-én** d. e. 9 órakor O.-Herepe községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §-értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1904. évi október hó 24-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Nagy Kálmán kir. tlkvi kiadó

Sz. 651—1904

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszébeni kir. törvényszéknek 1904. évi 4087. számú végzése következtében Dr. Deményi Livius nagyszébeni ügyvéd által képviselt „Mielul“ pojánai takarékpénztár javára kútfalvi Nisztor Sebestean I. Vaszilie s társai ellen 370 kor. s járuléka erejéig 1904. évi augusztus hó 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 834 koronára, becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, tehének, szekér, hordók, szécskavágógép, szalma stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyfehérvári kir. járásbírósnak 1904-ik évi V. 841. számú végzése folytán 370 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi Julius hó 13 napjától járó

6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 104 kor. 40 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kutfalván leendő eszközzésére **1904. évi november hó 22-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, elfognak adadni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt 1904. évi október hó 26-án
Papp Károly kir. bir. végrehajtó.

Sz. 7255—1904. bánya.

Hirdetmény.

A gyulafehérvári e. f. kir. törvényszék mint bánya bíróság közhírré teszi, hogy Groszmann Filip bécsi cézég végrehajtást vezetőnek Képes Ferenczné szül. Pálffy Berta végrehajtást szenvedő elleni ügyében 1000 kor. és járulékal iránt a vissz árverést elrendelte.

Az árverési feltételek következők:

I. Vissz árverés tárgyát képezi:

Képes Ferencz igazgató által képviselt kornai Szent Simon Hába bánya társulat nevén álló a btkv. IV. k. I. Resz lapján bejegyzett, de az 1904. évi junius 16-iki árverésen Képes Ferenczné szül. Pálffy Berta abrudbányai lakós által megvett Hába bánya (la Hába) Zsurka Véna, Korándá Kluff, Zsompi bánya és Simon Feld védnevű bányatelkek, ezek segédárnái és összes tartozékauk.

II. A visszárvérés határidejeül **1904. évi december hó 9.** napján d. e. 10 órája tüzetik ki Karna községben a községházába s az ezen határnapon az irt ingatlanok a kikiáltási árón alól is előző árverési vevő veszélyére a legtöbbet ígérőnek elfognak adadni.

III. Kikiáltási ár 2200 kor. becsár.

IV. Az árverezni kívánók végrehajtató kivételével kötelesek a kikiáltási ár 10%-át vagyis 220 kor. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénzül a kiküldött árverező biztós kezéhez letenni vagy annak birói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letétül elismervényt átszolgáltatni, mert különben árverésre bocsátani nem fognak. A lánatpénz a vételár utolsó részletébe fog beszámíttatni.

V. A vételár 2 egyenlő részletben fizetendő a gyulafehérvári kir. adóhivatalhoz és pedig az első rés tet 30 nap alatt, a második részlet 45 nap alatt az árverés határnapjától számítva, s a vételár részletei után vevő 6%-os kamatot köteles fizetni.

VI. Az elárverezett ingatlanok birtokába vevő az árverés jogerőre jutása idején lép be, s ettől kezdve it illetik annak hasznai, de viselni is köteles annak terheit, a vásári illetékekkel együtt, a tulajdonjog azonban javára csak a vételár teljes lefizetése esetén fog bekebeleztetni.

VII. Ha a vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, bármelyik hitelező vagy végrehajtást szenvedett kérelmére az általa megvásárolt ingatlan újabb becsü nélkül egyetlen határidő kintüzése mellett a becsáron alól is újabb árverés útján a legtöbbet ígérőnek a vevő veszélyére és költségére elfog adadni, felelős lévén az általa ígért árért és minden kárért, — a többletre pedig igényt nem tarthat.

VIII. Az árverési hirdetmény a „Budapesti Közlöny“ben s a Gyulafehérvárt megjelenő „Gyulafehérvári Hírlap“-ban háromszor közzéteendő.

IX. Az árverési feltételek ezen bíróság irattárában a hivatalos órák alatt megtekinthetők; a jelzálógos hitelezőkről pedig ezen bíróság tkvi hatóságánál szerezhető felvilágosítás.

X. A mennyiben jelzálógos hitelezők beléegyeznek ezeknek követelése a vételárba betudható s azokat vevő a vételár erejéig a bíróság utalványozása szerint átválalni köteles.

XI. Az árverés Korna község előljárosága irodájában fog megtartatni.

Felhivatlak mindazok, kik habár külön értesítésük nem is vettek magokat a nyilvánkönyvbe bejegyzés által az eladandó ingatlanokra jelzálogi jogot nyerteknet vélik, hogy azt az eladásig annál bizonyosabban bejelentésük, mivel ellenesetben csak maguknak tulajdoníthatják, ha a vételár felosztása az ő hirök nélkül fog megtörténni, s ha emiatt a mennyire a vételár kimeríttetnék kifognak záratni.

Végül felhivatlak mindazon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen bíróság székhelyén vagy ennek közelében

laknak, hogy jogaiknak a vételár felosztása alkalmávali megovása végett ezen bíróság székhelyén megbízottat rendeljenek, s az eladás előtt azoknak nevét és lakását bejelentésük, mivel ellenesetben azok részére, kik ezen bejelentést elmulasztják, az ő veszélyökre és költségükre hivatalból fog képviselő nevezetnő, kinek kezeihez a további kézbesítések eszközöltetni fognak.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint bánya bíróságnak 1904. évi szeptember hó 26-ik napján tartott üléséből.

Zarányi György s. k. Nemes Sámuel s. k.
jegyző. t. elnök.

Amerikába
Árleengedés a III. osztályu menetárból
100 KORONÁRA
BÉCSBÓL ANTWERPEN FELÉ
New-York és Philadelfiába
ellátás bezárólag.
Hogy ezen oicsó kivételes menetárt biztosítsa magának, minden utazó küldjön 20 K. felpénz fejében a következő címen:
RED STAR LINE
WIEN, WIEDNER GÜRTEL 20.

PÉNZT, SOK PÉNZT,
havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tiszteségesen minden szakismeret nélkül
Küldje be címét E. 995. jelige alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstr.

PÉNZ
A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.
Értékpapirok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvétetnek.
Osztálysorsjegyek: 1/1 K. 12.—, 1/2 K. 6.—, 1/4 K. 3.—, 1/8 K. 1.50.

Szám. 3288—1904.
Hirdetmény.
Az utazó közönség tudomására hozatik, hogy az
„ARANY OROSZÁNHLOZ“
czimű városi vendéglő Szászsebesen folyó évi október 1-étől kezdve házilag kezeltetik.
A modern igényeknek megfelelően egészen ujjonan berendezett szobák a legmérsékeltebb árak mellett kiadatnak és az utazó közönség kényelméről a a legjobb módon gondoskodva van, mert a város a házi kezelést nem üzleti szempontból, hanem ellenkezőleg csak azon czélból határozta el, hogy az utazó közönség számára jó és olcsó, de a város jellegének is megfelelő elszállásolást biztosítson.
Ezen szálloda meglátogatása tehát a Szászsebesre érkező utazók jól felfogott érdekében áll.
Szászsebes, 1904. évi okt. hó 23-án.
A városi tanács.

Háromszori bekenésre
megszabadul kellemetlen lábizzadásától. Egy korona beküldése ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi Riesz gyógyszerész, HALAS.

4 1/2 %-os
törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.
Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.
Bank- és magánadósságok convertálása.
LANG SAMU
Budapest, VI., Nagymező-u. 12.

Brázay-féle
Sósorszesz.
A BRÁZAY-féle sósorszeszszel való borogatásnak nagyon egyszerű a módja. Belemártunk a sósorszeszbe egy darabka vásznat s ezt oda tesszük vagy oda kötjük az illető testrészre.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a
Brassói PORTLAND-CZEMENT-gyár
BRASSÓBAN.
Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.

Amerikába.

Indulás Havreből minden szombaton.

Menetjegyek a francia, vonat által. Jó és gyors szállítás, kitűnő ellátás borral és likörrel. Amerikai vasútjegyek minden irányban és állomásra eredeti árakban. Bővebb felvilágosítást bérmentve és ingyen küld.

Französische Linie

Bécs, IV., Weyringergasse 8.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszér, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult készvényénél, eszénél és meghűléseknél bedőresöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjegyű és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstr. 5. neu. Mindennapi szelküldés.

Szőlőoltványok,

amerikai alanyon készült legkiválóbb eseme- és borsfajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott, dus gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt áron, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél
Medgyesen, (N.-Küküllő-m.)

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyet. szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, N.-Küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok

szintén mérsékelt áron!

Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabó. Hattay gyógyszerár által Majna Frankfurt.

A leghiresebb kötőgépek

házi és ipari célra

I. styriai kötőgépgyár

magyar képviselte

Budapest, VII. Erzsébet-körút 23.

részletfizetésre is kapható.

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Varrógépek és kerékpárok raktára.

Fogl József Lajos.

Fischer és Társa

Faískolák

NAGYENYED (Alsófehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges produktálása a legfinomabb és legjobb eseme- és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadoncok, Gleditsiák, Akácfa, Spárga, Rhabarber, Gömbakác, Szamóca, Ribizke (vörös szőlő) Egres stb. stb.

Megbízható kiszolgálás. — Olesó árak. Szakszerű csomagolás.

Faískolák területe 30 hold.

A vidéken lakó családoknak

mellőzhetetlen

a higiénikus és teljesen szagtalan.

csász. és kir. szabadalmazott

szobakloset,

mely mint elegáns bútordarab, bármilyen lakásban elhelyezhető.

Betegtoló kecsik

Hyg. köpcsészek

Bidettek és irrigátorok

Mosdó- és fürdőkádak.

pes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

GUTTMANN L.

closet-gyár

Budapest, IV., Városház-utca 2. szám

(Kossuth Lajos-utca sarkán.)

Keil-Lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

◀ J. B. MISSELBACHER SEN. CZÉGNÉL GYULAFEHÉRVÁR. ▶

Gaedicke szerencséseje óriási!

Tizenöt millió korona nyereményt fizettem ki rövid időn belül, közte következő főnyereményeket:

A nagy jutalmat 600.000 korona értékben 62551 számra

400000 kor. 11119. számra

400000 „ 28916. „

400000 „ 33464. „

70000 „ 60912. „

60000 kor. 17357. számra

60000 „ 97263. „

30000 „ 38691. „

100000 „ 42758. „

100000 kor. 49878. számra

100000 „ 87991. „

60000 „ 78863. „

60000 kor. 82528. számra

30000 „ 6920. „

30000 „ 90964. „

A XV. magyar királyi szab. osztálysorsjátékban újból **110.000 sorsjegy 55.000 nyereménnyel** sorsoltatik ki, közte az esetleges

Egy millió kor. értékű főnyeremény.

Minden második sorsjegy nyer.

Az I. osztály huzása már **1904. november hó 24-én és 25-én.**

Sorsjegy-árak:

Egész

12.—

fél

6.—

negyed

3.—

nyolczad

1.50 korona.

A sorsjegyek szétküldése előzetes fizetés vagy utánvét ellenében történik. — Hivatalos tervek ingyen. — Postabefizetési lapok az összegek postadíjmentes beküldésére díjtalanul állanak ügyfeleim rendelkezésére. — A megrendeléseket lehetőleg azonnal kérem.

GAEDICKE A. Magyarország legnagyobb szerencsejegyűjtője **Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.**

HILLINGER TESTVÉREK csemegeüzlete

GYULAFEHÉRVÁRT.

Tisztelettel értesítjük a n. érd. helybeli és vidéki közönséget, hogy főtéri csemegeüzletünkben állandóan kaphatók: **finom déli gyümölcsök, sajtok, prágai sonka, tengeri halak és mindennemű füstölt husok.**
Theák, szabadon mérve (**Lusong, pecco, császárkeverék, narancsvirág stb.**), legfinomabb kizárólag **Schmidt-féle theasütemények, Rumok, Likörök, Cognac, Sherri, Malaga, Madera,** valamint magyar és francia pezsgők, általában minden e szakmába vágó cikkek nálunk mindig frissen kaphatók.

Minden csütörtökön friss Dunahal.

Lakodalmak, házi estélyek, társas vacsorák és más ünnepélyekre nálunk mindenféle halak megrendelhetők és elkészítve házhoz szállítjuk.
Kegyes pártfogásért esedeznek

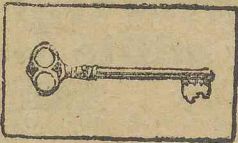
teljes tisztelettel
Hillinger Testvérek.

SCHICHT-SZAPPAN

„Szarvas” vagy „Kulcs”

jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.
MINDENÜTT KAPHATÓ!

Köhögésben szenvedők

vegyék a régen ismert és bevált köhögést csillapító és kellemes ízű

Kaiser-féle
Mell-Caramella

csukorkákat.

2740

közj. hitelesített bizonyítványok tanuskodnak a bevált biztos eredményről, melyek szerint a Kaiser-féle mellezcukorkák használata köhögést, rekedtséget, náthát és nyálkaságot megszüntetett. Csak az valódi, melynek külseje „három fenyő” védjeggyel van ellátva.

Csomagok 20 és 40 fillérért kaphatók: **Storfer Leó** gyógyszerárában Gyulafehérvárt.

Keresek petrozsényi fűszer- és vaskereskedésomb egy teljesen szakképzett

VASKERESKEDŐ SEGÉDET,

ki szakmáját teljesen érti.

Csakis elsőrangú erőre reflektálok.

== Fizetés megegyezés szerint. ==

Beszéljen magyarul, németül és románul.

Sűszer Mihály.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **(XV. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végettkiadattak. — **A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Tizenötödik Sorsjáték. 110,000 sorsjegy, 55,000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona. Húzás: 1904. nov. 24. és 25.		Második osztály Betét 20 korona Húzás: 1904. decz. 20. és 21.		Harmadik osztály Betét 32 korona Húzás: 1905. január 17., 18. és 19.		Hatodik osztály Betét 24 korona Húzás: 1905. márczius 28-tól április 25-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000		
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000	1 Jutal. Kor. nyer. à	400000
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000	1 à	200000
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000	1 à	100000
3 à 2000	6000	3 à 3000	9000	3 à 10000	30000	1 à	80000
5 à 1000	5000	5 à 2000	10000	5 à 5000	25000	1 à	60000
8 à 500	4000	8 à 1000	8000	8 à 2000	16000	1 à	50000
30 à 300	9000	20 à 500	10000	10 à 1000	10000	1 à	40000
100 à 100	10000	100 à 300	33000	120 à 500	60000	2 à	30000
3350 à 40	134000	4350 à 80	348000	4850 à 130	630500	2 à	25000
3500 nyer.	Korona 263000	4500 nyer.	Korona 528000	5000 nyer.	Korona 916500	4 à	20000
Negyedik osztály Betét 40 korona Húzás: 1905. február 14., 15. és 16.		Ötödik osztály Betét 32 korona Húzás: 1905. márczius 7. és 8.		A melyik ezen 500 nyeremény közül utolsóknak huzaták ki, kapja a jutalmat.			
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 à	90000	1 à	100000				
1 à	30000	1 à	30000				
1 à	20000	1 à	20000				
1 à	15000	1 à	15000				
3 à 10000	30000	3 à 10000	30000				
5 à 5000	25000	5 à 5000	25000				
8 à 2000	16000	8 à 2000	16000				
10 à 1000	10000	10 à 1000	10000				
120 à 500	60000	120 à 500	60000				
4850 à 170	824500	3850 à 200	770000				
5000 nyeremény	Korona 1.120,500	4000 nyeremény	Korona 1.076,000				
				30600 à 200			
				33,000 nyer. és jutalom. korona 10.555,000			

Az I. osztály húzása **1904. november 24.** és **25-én** tartatik meg. A húzások a **Magyar királyi állam ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Húzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1904. évi október hó 30-án.

Magyar Királyi Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

Az amerikai kiutazásról.

Gróf Tisza István miniszterelnök kifejezetten kijelentette a képviselőházban, hogy a kivándorlót semmi körülmények között sem akarja megfosztani a maga szabad elhatározásától. Mindenki arra utazhatik, a merre utazni akar. A miniszterelnök ugyan csak a képviselőház nyílt ülésén hangsúlyozta, hogy egyetlen egy kivándorlót sem fognak arra kényszeríteni, hogy Fiumén keresztül hagyja el az országot. Ezen az utvonalon tizennyolcz napot kell a tengeren tölteni, hogy Amerikába eljussunk. A községi és körjegyzőket utasította ugyan a magyar kormány, hogy a kivándorlóknak a fiumei tizennyolcz napos amerikai utazást ajánlják, ám a jegyzők ennél tovább nem mehetnek. Ajánlani ajánlhatják a hosszabb tengeri utazást, de nem kényszeríthetnek rá senkit. Mert ha a kivándorló kijelenti, hogy Brémán keresztül akar utazni, ahonnan 7 nap alatt éri el Amerikát, a jegyző az utlevelet Brémán át is köteles kiállítani. Az esetben azonban, ha a jegyző ezt mégis megtagadná, a kivándorlónak jogában áll a jegyző ellen azonnal panaszt emelni a vármegye alispánjánál. A vármegye alispánja majd elrendeli, hogy a jegyző adja ki a kivándorlónak a brémai utlevelet. Ha mégis akadna valaki, aki a kivándorlót egyéni szabadságától megfosztva, kényszeríteni akarja a fiumei utra, az ellen sürgős beadványt kell intézni gróf Tisza István miniszterelnöknek, mint belügyminiszterhez Budapestre. A miniszterelnök kétségtelenül igazságot fog tenni. Aki a brémai utlevelet megkapta, Oderbergen keresztül akadálytalanul utazhat Brémába és onnan 7 nap alatt kijut Amerikába. Az ügynököktől senki semmi esetre se ijedjen meg. Az ügynökök vagy megbízott senkit fel nem tartóztathat s ha valamelyik mégis megkoczkáztatná, azt az ügynököt nyomban fel kell jelenteni a miniszterelnöknek, még pedig a legczélszerűbb, ha a kivándorló ott, a hol tartóztatják, rögtön sürgönyblankettát kér és az ügynököt gróf Tisza István miniszterelnök budapesti címére szóló táviratban kér megbüntetni. A miniszterelnök ilyen esetben tüstént intézkedik, hogy a kivándorló szabadon utazhassék, sőt arra is kell, hogy gondja legyen, hogy az ügynököt megbüntessék. A miniszterelnök az ügynököktől is megköveteli és kell, hogy megkövetelje, hogy a törvényt tiszteletben tartásuk s azokat a kivándorlókat, a kiknek brémai utlevelelük van, ne háborgassák. Utlevél nélkül senki se utazzék Amerikába. Már azért sem, mert hiszen utlevelet mindenki kap.

Missler F., Bremen.

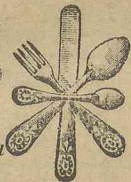
ALKALMI VÉTEL

32 drb csak 6 frt.

A legszebb ajándékot képez a mi Gloria ezüst evőeszközkészletünk, mely áll:

8 drb. legfin. gloria ezüst evőkanal
6 " " " villa egy darabból
6 " " " késbeöntött acélpengével
12 " " " kávéskanál
1 " " " tejmérő
1 " " " levestérő

32 drb összesen 6 frtért. Valamennyi a legfinomabb kivitelemű, a melyeknek ára ezeltűt háromszor annyi volt és most csak a túlhalmazott raktár folytan csak 6 frtért árusítatna. A Gloria ezüst egy kiváló fehér ívmely állandóan változatlan marad és teljesen pótolja a drága igazi ezüstöt. Tiszta-ára csakis szippasos vízzel kell használni. Hogy mindezekről bárki is meggyőződjék, kész vagyok nem telvele esetén a pénzt minden évonásnál át vissza adni. Szétküldés csakis utánvét ellen vagy az ország első-tes beutalás ellen LEO LATEINER gyári raktárából Bécs 1163 Wollzeile 31. Hasonló megfogható utánzatoktól óvakodunk. Az én evőeszközeim eredeti gyártmányok.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

== Próbadohoz 50 fillér. ==

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillái csakhamar meggyógyított!

Kapható Gyulafehérvárt: Fröhlich Gyula, Nagy Endre, Storfer Leó gyógyszerházakban. Nagy-Enyeden: Kovács U. József, Papp János gyógyszerházakban

Kiváló szerencse Töröknel. Felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alati.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

1911. évi november hó 13-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.
II. fiók: Múzeumkörút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm
mellékelem banjegyekben (bélyegeken.) } A nem tetsző törölendő.

Pontos cím: